

Rapport fra forvaltningsrevisjon av Brannvesenet Midt IKS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lierne kommune

Møtedato

22.02.2022

Saknr

03/22

Saksbehandler Torbjørn Berglann**Arkivkode** FE - 037, TI - &58**Arkivsaknr** 20/475 - 9**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget slutter seg til rapportens vurderinger og anbefalinger og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren snarlig ta initiativ til en dialog mellom eierkommunene, det regionale helseforetaket og Brannvesenet Midt, med formål å styrke den lokale medisinske akuttberedskapen på ulykkessteder.
2. Kommunedirektøren bør, i dialog med Brannvesenet Midt, vurdere behovet for å delta i ordningen "akutthjelper". Formålet er å heve akuttberedskapen.
3. Kommunedirektøren bes sørge for at byggesakskontoret sender nødvendig informasjon om oppføring og endring av ildsteder til brannvesenet. Kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om oppfølgingen av vedtaket innen utgangen av april 2022.
4. Kommunestyret ber eierrepresentanten bidra til at revisors anbefalinger følges opp av selskapet. Eierrepresentanten bes holde kommunestyret orientert om oppfølgingen.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjon - Brannvesenet Midt

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjon av Brannvesenet Midt IKS og en eierskapskontroll i sak 23/20. Kontrollutvalget inviterte de andre eierkommunenes kontrollutvalg til å delta i forvaltningsrevisjonen. Inderøy, Steinkjer og Snåsa deltok, Røyrvik og Osen avsto på grunn av knapphet på timeressurser.

Om rapporten

Revisor har undersøkt; om Brannvesenet Midt utfører akuttoppgaver i forbindelse med helseskade ved ulykker, om selskapet ivaretar det forebyggende brannarbeidet i eierkommunene, om selskapet kan håndtere akutt forurensing i eierkommunene og om selskapets ansatte har tilstrekkelig opplæring.

Akuttoppgaver

Flere av brannstasjonene i Brannvesenet Midt har akuttmedisinsk utstyr og hjertestarter. Der det er lang responstid for ambulansen kan utstyret bidra til å redde liv når brannvesenet kommer først til ulykkesstedet. Rapporten viser at responstiden for ambulansen i Lierne, med forbehold om målingenes nøyaktighet, er lengre enn i de andre kommunene i Brannvesenet Midt-samarbeidet. Brannvesenet i Lierne deltar ikke i ordningene "tidlig hjertestart" eller "akutthjelper". Ordningene gir deltakerne gratis hjertestarter, akuttmedisinsk utstyr og opplæring av akutthjelper. Det er kommunen som søker deltakelse i ordningen, Lierne kommune har ikke søkt om å delta. Lierne kommune er en av flere i undersøkelsen, der brannvesenet har en større andel helserelevante oppdrag.

Forebyggende brannarbeid

Brannvesenet Midt utarbeider en risiko- og sårbarhetsanalyse for hver kommune. Analysen er utgangspunkt for prioriteringene i det forebyggende arbeidet. Brannvesenet utarbeider

planer med tiltak for ulike satsingsområder. Tiltakene blir evaluert og danner grunnlag for nye planer påfølgende år. Dette er i samsvar med krav til brannforebyggende arbeid.

Ett av tiltakene, "trygg hjemme" retter seg mot utsatte grupper i kommunale boliger. Også her bør samarbeidet med kommunene bli bedre, ifølge rapporten. Dermed kan man unngå diskusjon om ansvaret for brannsikkerheten når kommunen har fattet vedtak om hjemmetjenester til disse gruppene. Revisor anbefaler at selskapet og eierkommunene går i dialog for å avklare dette.

Feiing og tilsyn er også en del av det forebyggende arbeidet. Rapporten viser at det er utfordrende med feiing av fritidsboliger generelt, og særlig de som ligger langt fra allfarvei (sone 2). Det er krevende å koordinere arbeidet med at hytteeier er til stede. Det er dessuten ressurskrevende å sende flere personer av gårde på slike oppdrag, og forbundet med en viss risiko å sende dem alene. Kommunene kan differensiere gebyrene, men har ikke gjort det. Revisor påpeker at det er behov for en avklaring av tjenester til fritidsboliger i sone 2.

Brannvesenet er avhengig av et godt samarbeid med byggesakskontorene for å få informasjon om endringer og etablering av nye av ildsteder. Samarbeidet er utfordrende i de fleste eierkommunene, deriblant Lierne.

Håndtering av forurensning

Brannvesenet Midt har beredskapsplaner for akutt forurensning. Selskapet har inngått samarbeidsavtaler med "Interkommunalt utvalg for akutt forurensning" ved akutt forurensning i selskapets ansvarsområde. Avtalene omfatter blant annet utstyrsdepot, og medarbeiderne har fått opplæring i å bruke utstyret. Revisor mener at selskapet følger lovkravene for beredskap ved akutt forurensning.

Kompetanse

Selskapet har god oversikt over kompetansen, i samsvar med kravene. Selskapet har hatt for lav bemanning til å drive forebygging de siste årene. I forbindelse med at Verdal kommune trådte inn i som deltaker fra januar 2022 mangler det en stilling for å oppfylle forskriftskravet. Kravet til organisering og dimensjonering er basert på innbyggertall.

Revisors anbefalinger til Brannvesenet Midt:

1. Være bidragsyter til å sikre at alle eierkommunene er underlagt en avklart ordning som sikrer best mulig akutt helsehjelp ved ulykkessted, utover det Brannvesenet Midt IKS kan gi ved skadested. Det er hensiktsmessig at eierkommunene og andre sentrale forvaltningsnivå bidrar til en avklart ordning.
2. Sikre at det brannforebyggende arbeidet til privateiendommer er i samsvar med krav og egne bestemmelser.
3. Sikre en plan for rekruttering i selskapet som blant annet ivaretar utfordringer med turnover hos deltidsansatte i eierkommunene og lav kvinneandel i selskapet.
4. Sikre at ressurser til det brannforebyggende arbeidet i selskapet er i samsvar med forskriftens krav.

Høring

Revisor har sendt rapporten på høring hos daglig leder og styreleder i selskapet. Ifølge kommuneloven skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg i saker som skal oversendes til kommunestyret. Sekretariatet har invitert kommunedirektøren til å uttale seg om forhold i rapporten som ligger under hans ansvarsområde. Kommunedirektøren har ikke sendt noen uttalelse.

Vurdering

Rapporten viser at det meste av driften i Brannvesenet Midt er i samsvar med lov- og regelverk og eiernes forutsetninger. Revisor peker likevel på flere forhold som bør bedres.

Umiddelbart virker det største problemet å være mangelen på kompetent medisinsk personell på ulykkessteder fram til ambulansen ankommer. Her er det forskjell mellom kommunene, revisor anbefaler at eierkommunene og andre sentrale aktører må løse problematikken i fellesskap. Sekretariatet mener det er naturlig at kommunedirektøren får oppdraget med å initiere og organisere et slikt samarbeid. Kommunedirektøren bør også bidra til at byggesakskontoret samarbeider godt med brannvesenet om innmelding og endring av ildsteder.

Lierne kommune kan få gratis hjertestarter, akuttmedisinsk utstyr og opplæring gjennom ordningen "akutthjelper". Kommunedirektøren bør i dialog med Brannvesenet Midt vurdere behovet for å delta i ordningen.

De andre problemene revisor beskriver må løses av selskapet; avklaring av hvem som skal finansiere brannforebyggende tiltak i prosjektet "trygg hjemme", organisering og finansiering av feiing og tilsyn på avsidesliggende eiendommer og rekruttering. Eierrepresentanten bør forsikre seg om at anbefalingene blir fulgt opp av selskapets styre og ledelse og holde kommunestyret orientert om oppfølgingen.